

Lastevanemaike.

EESTI PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUSEUM
FOND ...K 13346...
PR 10

Sihiasetus.

2. ens.

Niimaste aastate kestel on rootsi
ajakirjanduses rohkesti jutta olnud
Rootsi sisseerännanud rahvaste keelte
ja kultuuri säilitamise vajadusest. On
loodud mitu ametiasutust ja moodusta-
nud mitu koostöö- ja uurimisgruppi,
kes kõik tegelevad ja uurivad sisseerän-
namiste keelte säilitamisega ja nende
laste ~~laste~~ rootsi keelises kohanemisega
seoses olevaid probleeme.

Kõike seda nüüd kumeldes-lugedes
mõrkib allakirjutanule silmade ette meie
olukord 32 aastat tagasi. Selle õige
lühikese joontes meenutamise on vahet
omal kohal ja kindlasti väga õpetlik

meie praeguste lastevanemate põlvkonnale,
kelle laste eesti keele säilitamine
on nüüd ametisse seatud ja uurima
pandud rõhkesti rahvast.

Kui ma märtsis 1945 asusin Stok-
holmi Eesti Algkooli organiseerimisele ja
juhatamisele, siis koolidirektor dr.
Helge Haage Välismaalaste komisjonis,
kellele siis allus Stockholm Eesti Algkool,
rõhutas siis ^{meie} ~~meil~~ väsimatult pesimesest kokku-
saamisest alates, et eesti kool Stockholmis
ja veel paaris-kolmes kohas mujal väljas-
pool laagreid, on asutatud ainult sellene,
et aidata eesti õpilasi ilminenus rootsi
kooli. See ilminen jädi toimuma juba
vile kun pärast! Kui mõned eesti õpi-
lased, kes enne Eesti kooli asutamist

olid jõudnud astuda rootsi kooli, (3)
 kuid rootsi keele oskamatuse tõttu seal
 midagi õppida ei saanud ja eesti kooli
 üle tulid, siis nähti äärmiselt kate-
 gooriliselt nende palamist tagasi-
 saatmist rootsi kooli! Sellist täiesti
 ebapedagoogilist nõudmist ei saadud
 muudugi täita ja õpilased jäid edasi
 eesti kooli.

Eespool esitatud näited ~~viitavad~~
 kerd olid veel teisigi väga palju - viitavad
 Rootsi kolleegseti ^{vastavate} ametiasutuste ja isikute
 sihtasutusele eesti keele õpetuses: ainult
 üleminekuvus rootsi kooli, kus enam ei ole
 mingisugust eesti keele õpetamist. Tänu
 meie kolleegseti ja pärastiste lastevanemate
 vankumatule hoiakale me võitlesime

sellist raskest ajast võidukalt läbi. ¹⁴

Vähepeal

Küüd on ajad ja seisukohad muutunud. Küüd näib olevat sihiasetusks vähemusrühuste (minoriteetide) säilitamine. See on muudugi suureks kergendustundeks neile, kes on sellise ^{sihiasetuse} ~~seisukoha~~ saavutamiseks aastakümneid võidelnud.

Aga meil tuleb ^{aga} edasi võidelda. Meil räägitakse ja kirjutatakse rohkesti eesti kirjanduse ja ajakirjanduse säilitamisest, eesti kultuuri arendamisest, Eesti Päevade, lauluõudude jt. ülemaaliste ja ülemaailmsete ürituste korraldamisest. Aga nad kõik on ju pealiskihitused. Kende kõigi rahvuslike ürituste aluseks on eesti keele oskus, mida peame esijoones säilitama. Kahjuks just ^{sellele alusele} mõeldakse kõige vähem,

b0 b1 b2 b3 b4 b5 b6 b7 b8
5
sest ^{sest} putame esmajoonus lastevanemate
asjaks. Kuid eesti keele õpetamine ja säili-
^{võõrsil}tamine tähendab lastevanemaile ras-
ket vaeva ja võitlust kodusüste vahel
hällist alates. Kas sellele on mõeldud ka
kodudes, kus ^{Kus eesti keelt järele ei õpetata?} lapsed ei ole ~~võrre~~ ~~ilmsel~~
~~olevad~~?

Eesti keele jt. rahvuslike aineti õpe-
tamisel ja rahvusliku kasvatus teasta-
misel on võimaluste piires püütud
meie lastevanemaile nõu ja jõuga abiks
alla eesti mänguringide lasteaiade (män-
guringide), eesti koolide (täienduskoole)
suvekodude, eestikeelse kirjavaraga eesti
noorte organisatsioonide, eestikeelse
kirjavaraga ja muude võimaluste abil.
Üheks tänuväärseks lisavõimaluseks

b0 b1 b2 b3 b4 b5 b6 b7 b8 (6)
on viimase ajal loide kerkimise
eesti keele õpetamine rootsi kooli-
süsteemi raamis. Kus ei ole muid või-
malust, seal tuleb sedagi kasutada.

Sel juhul tuleb meie kooli- ja noortetain-
kondadel taotleda selle võimaluse
avardamist: senise kahe nädalatunni asemel
neli nädalatundi ja nende paigutamist
kooli tunnikavasse, siis jääb ära langes
ära õpilaste loobumine mõnest õppaine-
tunnist, mis on väga tülinas ja
Nelja nädalatunniga paljudele
õpilastele eesti keele tundidest osavõtmi-
seks ^{seu} taastusi tegev.

Eesti keele ~~ja~~ gümnaasiumitasel
mel (C-keelena) on rootsi kooli tunni-
kavas varutud 4 neli nädalatundi,
kuud vastava õpperühma moodusta-

b0 b1 b2 b3 b4 vähemalt b5 b6 b7 7 b8
miseks peab olema ^{vähemalt} kaheksa õpilast.

Nim. nõude täitmisega on kohati suuri
raskusi ja siin tuleb kaotleda õppe-
rühma vähendamist neljale õpilasele,
nagu on nõutav eesti täienduskoolide
õpilasarühmade kohta.

Nim. muudatuste teostamist tuleb
taotleda juba eelolevast ~~kollekt~~ kollektiiv-
tast alates.

Käesoleva kooliaasta ~~on~~ õppetöö
on lõpule jõudnud ja ka „Lastevane-
mate nurg“ läheb suvevaheajale. Sel
juhul meie suurim tänu kõigile laste-
vanematele ja õpetajatele-kasvatajatele, kes
oma väärtusliku kaastööga aitasid
sisustada „Lastevanemate nurgat“! Eel-
oleval kooliaastal me jätkame ^(kõigepealt) kaas-

b0 b1 b2 b3 b4 b5 b6 b7 b8
keelsuse ^{kõpsimuse} ~~probleemi~~ käsitlemist, sest (8)
eesti keele oskuse omandamine ja säi-
litamine tähendab ju kaakeelsust++
~~mõnedel juhtudel koguni kolmekeelsust~~
++ ja rida probleeme, mida see endaga
kaasa toob, ja muudugi ka teisi
küsimusi, mis ~~on~~ esile tulevad. Ja
me soovime kõigile eesti keelt usinasti
õppimisele ^{ikka edasi} ja õppivale noortele, nende
vanematele ja kõigile eesti õpetajate-
kasvatajatele eesti rahvusliku kasvatus-
kõlväljal head ja kosutavat suvepuhkust!

Herman Rajamaa

EESTI PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUSEUM
FOND K 13346
PR 10